

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depini naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojebine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 3 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Političen shod pri Veliki Nedelji.

Zalostna resnica je, da slovenski narod še ni dosegel do politične zrelosti, da še ne ve, kako žalostno ulogo igra v mnogojezični Avstriji in da tudi ne ve, katere pravice mu gredo pred Bogom in ljudmi. Z veseljem zategadelj opazimo, da skušajo naši poslanci v najnovejšem času to popraviti, kar so prej zamudili, da se z vso verno trudijo narodu nakloniti oni dež in ono svetlobo, iz katerih edino zamore vzkleti sad politične zavednosti in zrelosti, da namreč pridno zabavajo med svoje volilce, učeč jih in razkrinkajoč jim položaj, v katerem se nahajajo.

Narod slovenski res že sam ob sebi čuti, da je stanje njegovo žalostno, a vendar nima popolnoma jasnih pojmov o svojem položaju; rad pa se da poučiti. Zato nas navdajajo opravičeni upi na boljše čase, ako vidimo, v kako mnogobrojnem številu se v vseh krajih odzove klicu svojih voditeljev, svojih poslancev.

V nedeljo, dne 13. maja, imelo je izvanredni zbor pri Veliki Nedelji kat. pol. društvo „Sloga“ za ormoški okraj. Poročali so trije poslanci: državni poslanec dr. Gregorec in dež. poslanci dr. Jurtela in dr. Rosina. Naroda je privrelo iz vseh krajev ormoške okolice blizu 1500 (nekateri časopisi so krivo poročali okoli 400) in ravno to res veličastno število je dokaz, da je „Sloga“ pravo pogodilo, dolčivši ravno Veliko Nedeljo za prirediteljsko shodo, oni kraj, kjer se je pred par tedni porodila „pesniška deputacija v Gradcu“.

Ob 4. uri je otvoril zborovanje načelnik „Sloge“ g. dr. Omulec iz Ormoža, ter po običajnem pozdravu dal besedo državnemu poslancu v. g. dr. Gregorcu, ki je poročal o delovanju

oziroma nedeľovanju državnega zbora. Razložil je v njemu lastni poljudni obliki, kako pride, da državni zbor že 3 leta več prav ne deluje, edino le dejstvo, da se v § 19. zajamčena enako-pravnost vseh narodov v Avstriji ne izvršuje. Slovanov je v tostranski državni polovici 14 milijonov proti 8 milijonov Nemcev. Slovani dajo državi največ vojakov in izvršujejo vse dolžnosti državljanov do pičice, zato pa hočejo imeti enake pravice kot Nemci. Ako se Slovanom te pravice ne dajo, je bolje, če se državni zbor razžene.

Zdaj delajo obstrukcijo Čehi, ker je vlada preklicala od ministra Badenija njim podeljene jezikovne naredbe. Veliko slabše kot Čehom pa se godi nam Slovincem, osobito na Štajarskem. Gospod poslanec je mnenja, da bi naj štajarski Slovenci zahtevali vse to, kar zahtevajo na Češkem v manjšini se nahajajoči Nemci. Nemci na Češkem hočejo razdelitev namestnija v Pragi v češki in nemški oddelki, istotako zahtevajmo mi Slovenci, da se v Gradcu namestnija razdeli v nemški in slovenski oddelki. Nemci na Češkem že imajo svoj nemški oddelki deželnega šol. sveta, zahtevajmo i mi slovenski oddelki dež. šol. sveta na Štajarskem.

Nemci na Češkem imajo vse polno dobro razvitih ljudskih, meščanskih, obrtnih, strokovnih, srednjih in višjih šol; mi Slovenci na Štajarskem nimamo razum ljudskih šol ničesar; zahtevajmo torej vse, kar imajo Nemci na Češkem. Oni so zahtevali razdelitev velike dež. kmetijske družbe v dva oddelka: v češki in nemški kulturni svet. Na Štajarskem je tudi kmetijska družba, ki za Slovence nič ne stori, mi torej zahtevajmo slovenski oddelki, in da se slovenskemu oddelku da eno tretjino vseh deželnih in državnih podpor.

Potem je omenjal poslanec krivice, ki se nam gode pri graškem nadsodišču, pri okrožnih in okrajnih sodiščih v jezikovnem obziru in nas spodbujal, da ne nehamo zahtevati. Omenjal je tudi, da bi Slovenci, oz. Jugoslovani morali imeti svojega ministra, ki bi nas v ministerskem svetu in pri kroni zagovarjal. Slovenski poslanci so to že zahtevali in tudi zanesprej od te zahteve ne odnehajo. Ko je omenil g. poslanec še nekoje umestne predloge, katere so Slovenci v državnem zboru stavili, končal je svoje poročilo z besedami: Slovenci Čehov ne smemo zapustiti! Oni so naši najboljši prijatelji in zavezniki, oni so mogočen jez proti nemškemu navalu. Kakor Angleži stegujejo roke po bogatih rudah hrabnih Burov, tako stegujejo po naši lepi slovenski zemlji Nemci svoje roke. Slovenci, Bog vam je dal to lepo zemljo — ohranite si jo! — (Burni živjoklici sledili so govornikovemu razpravljanju.)

Zatem je nastopil deželni poslanec g. dr. Rosina. Našel je vzroke, zakaj so slovenski deželni poslanci obrnili hrbet deželni zbornici. Omenil je, kako so v deželni zbornici slovenske poslance psovali in da je prišlo skoraj do kufat. Ako se je zloglasni „Südmärki“ dovolilo iz dež. dohodkov 200 gl., tedaj moral je vakipeti vsak Slovenec. Če so hoteli v zbornici slovensko govoriti, nastala je rabuka v zbornici in na galeriji. Deželni glavar, ki zastopa tudi čez 400.000 Slovencev, ne črha niti besedice slovenske v pozdrav. Slovincem na Štajarskem ničesar ne dajo podpor, pač pa z veliko skrbjo podpirajo nemška društva in nemško mislečo posetnike med nami.

Gospod poslanec omenja, da je predlagal za viničarsko šolo prav primerno posestvo slov. kmetijske zadruge na Cvenu, a dež. komisija odklonila je prostor in so rajše dražje plačali

LISTEK.

Humoreske.

II Na vozu.

(Hrvaški epikal J. E. Tomić, poslov. Silvester.)

Bilo je leta 185* ravno v glavnem deželnem mestu Zagrebu, ko so se v njem gospodarili ogrski huzarji, nezaposeljeni zatiranci hrvaške zavesti in pristnega hrvaškega življenja. Obrta gospoda brez brade in brk, z očali na nosu, brez vrvice na obleki, klatila se je po zagrebških ulicah, po ulicah hrvaškega mesta in je glasno zasmejevala priprosto hrvaško. Domačini so to slušali in molčali, kimali z glavami. Zdaj ima drugi pravico v njihovi hiši, a njim je treba, da molče kot ribe. Mislili so si seveda: „Mili Bože, kako dolgo bo še trajal ta nezmočni čas!“

Sinovi hrvaški, kateri so se bili posvetili uradniškemu stanu, morali so se povsod in povsem umikati izvirajočim tujcem. In najzvrstnejši jurist, kateri je prej izvrševal katerega najvišjih poslov v svojem okraju, moral se je vsled nove organizacije zadovoljiti s kako podrejeno službo.

„Brate, kako ti je?“ vprašal bi bil znanec znanca, Hrvat Hrvat, takrat v času te nesrečne organizacije, „ti ti kje nameščen?“

„In qualitate ultima, qua cancellista!“ (V najnižjem svojstvu, kot pisar!) glasil bi se bil odgovor jeznege jurista, kateri je moral svoje veliko sodnijsko žezlo zameniti z ducatom lepispisnih peres.

V to vrsto nesrečnikov spadal je tudi Janko Svojtich, prava hrvaška korenina, izačen ogrsko hrvaški pravnik, kateri je bil v svoji vedi strokovnjak in se je radi tega še manje mogel pogoditi z novimi naredbami in „patenti“. Kot Hrvat od pete do glave mrzelo mu je vse to novotarenje.

Od silne mrznje, katero je gojil proti tujim krativcem domačih pravic, kateri so njega, nekdanjega prvega podbilježnika slavne županije, učinile oficijalom obakurnega pomožnega urada, bila mu je najslajša pesmica in satira ta, ki se je prično tako-le glasila:

Bili su prej reketari,
Kočevski i sitari,
A sedaj su podžupani,
Sudaci i aktuari:
Al se dobi, braće, dan,
Da čemu jih gonit vani!

Ni ti to lepo in navduševalno! To je moralo vzdramiti vsako hrvaško srce še bolj, nego nekdanje Maure njihova pesem o neumrjoči „Alhambri“. Gospod Svojtich pel je to pesem samo doma, ali kakor mi danes v modernem finem jeziku rekamo, „v krogu svoje obitelji in

prijateljev“. Ali še tukaj bil je oprezen. V sobah kojih okna so bila na ulico, ni se smela peti ta punčarska pesem, ampak v jedilnici, katere je stala dalje zadaj na dvorišču, in še tukaj pri dobro zaprtih oknih in durih. Kajti vrag nikoli ne spi, policija pa ima itak povsod svoj nos.

Pri gospodu Svojtichu zbrala se je nekoč — bilo je meseca junija — velika družba. Bili so razen gospodinje sami moški, sami njegevi „socii doloris“ (tovariši tuge). Bilo je torej društvo pristno, ali kakor je gospod Svojtich tedaj rekal „brez bab“, katere so ga povsod in povsem „ženirale“, mu bile nadležne, kajti čemu bi moral človek paziti na vsako besedo in kako bi se pri vinu mogel obnašati kakor kaka redovnica. Kaj je treba na takem mestu ženst!

Vendar, oprostite — Hrvati so že taki!

Gospod Svojtich imel je hile v predmestju v gornji Hici. Njegova gospodarstvena poslopja bila so bolj v redu, nego bila sama in dvorišče bilo bi skoraj za največje gospodarstvo preveliko. In vendar ni imel gospod Svojtich razen vino-grada v Bukovcu več nego samo tri orale zemlje. Ali ker več ne spada sem, pojdemo v društvo!

V pripravljeni sobi je obilno naklešana miza, pri kateri jih razen gospodarja in gospodinje

popolnoma neprimeren svet, le ker jim ga je ponudila nemška občina Ljutomerska. Da je bil denar v pravem pomenu besede v vodo vržen, pokazala je zadnja povodenj, ki je poplavlila dotično posestvo.

Do Spielfelda je Mura regulirana, a na slovenskih tleh ne, in vsled tega v Ljutomerskem okraju cele pluge zemlje odtrgava. Za dež. mešč. šole, ki so vse nemške, potroši dežela (zraven je tudi slovenski denar) čez 100.000 K, za prostor nekega gledališča v Gradcu 60.000 K, za muzej Joaneum gre na leto čez 100.000 K, za dež. realko v Gradcu 90.000 K itd., a vsi ti za vodi so zgolj nemška posest, nam Slovencem v nobeno korist.

Pesniška regulacija bila je tudi že zopet pod mizo, a ko so poslanci zapustili zbornico, pritiskala je vlada na deželni zbor in zopet je prišla na mizo. Na vsak način napravili so slov. poslanci z izstopom iz dež. zbora veliko nepravilno dežel. zboru in vladi. Vlada se mora na absistenco ozirati.

V Gradcu skovali so nov volilni red, po katerem bi imeli v deželnem zboru brez konzervativcev dvetretjinsko večino, a vsled izstopa slov. poslancev so predlog za 1 leto odložili. Gospod poslanec pride do zaključka, da iz pove danega sledi, da čast vsega slovenskega naroda zahteva, da poslanci tako dolgo ne gredo v Gradec, dokler vlada in dežela ne začne drugače ravnati z nami. Svoje poročilo sklene z vsklikom vseh zavednih štajarskih Slovencev: „Proč od Gradca!“ (Navdušeno vsestransko odobravanje).

Kot tretji govornik je nastopil dež. posl. g. dr. Jurtela. Podal nam je jako zanimiv historičen oris pesniške regulacije, ki je bil tem zanimivejši, ker smo se nahajali na licu mesta, kajti pri Veliki Nedelji ima Pesnica svoj iztok v Dravo. Gospod poslanec je v prvo povdarjal, da je sam posestnik v pesniški dolini, da se torej že tudi v lastnem interesu briga za stvar in da so mu razmere gotovo toliko znane kot oskrbniku nemškega viteškega reda, ki je bil vodja omenjene deputacije. Vrhutega je imel poročevalec v deželnem kulturnem odseku nalogo poročevalca v zadevi Pesnice in Drave in je torej tudi v tem oziru natanko poučen.

Skoraj bo 100 let, odkar se regulira Pesnica na papirju. Odkar imamo dež. zbor se je najprej grof Wurmbbrand, posestnik borlskega gradu, tedaj mož, ki je blizu Pesnice doma, ki je pesniški krajan, pokazal kot nasprotnik pesniške regulacije v letu 1863. V dokaz prebere gospod poslanec iz stenografičnega zapisnika dotično mesto. Tedaj so v Gradcu sklenili, da bodo akte študirali, in res študirali so jih 3 leta. L. 1866. pa so poslali inženirja v pesniško dolino, in ta je poročal, da je treba le pesniške ovinke prerezati in da prave regulacije ni treba. Isto leto odstopil je deželni odbor vso zadevo okrajnim zastopom (v Mariboru, Sv. Lenartu, Ptuj in

Ormožu) z motivacijo, da je regulacija Pesnice lokalnega pomena.

Osem let potem, leta 1874, so v deželnem zboru zopet Pesnico študirali; napravili so spomenico na zastope in proračun stroškov, ki bi znašali 450.000 gld. Čez dve leti, t. j. leta 1876, poslali so zopet komisijo k Pesnici in vprašali vsako občino za mnenje. Tedaj se je izjavilo 15 občin za regulacijo, a 7 proti regulaciji. Od okr. zastopov so bili mariborski, št. lenarški in ptujski za regulacijo, a tedaj v nemških rokah se nahajajoči ormoški okr. zastop je bil proti regulaciji. Zatem je papirnata regulacija Pesnice spala — 20 let!

Stopraj leta 1896 so se Pesnice zopet zmislili zbog velike škode, ki jo je tedaj povzročila. Slovenski poslanci so se dogovorili in v seji dne 27. januarja 1897 leta je stavil poslanec Robič — torej slovenski poslanec, predlog za stran nujne regulacije. Dovolili so res 20.000 gld., a ob ednem so sklenili pričeti z regulacijo v mariborskem okraju, ne pa — kakor bi vsak izvedenec mislil — ob iztoku v ormoškem okraju. Slovenski poslanci so ugovarjali, a kaj je 8 slov. glasov proti 50 nem. večine.

Regulacija se je torej začela v mariborskem okraju in vsled tega nižje ležeči kraji trpeli še več vsled povodni kakor prej. Lani so zopet dovolili 20.000 gld., pa ne za naš spodnji pesniški kraj ampak za mariborski okraj, kjer je več nemških posestnikov! Ako pride kdaj do regulacije Pesnice v našem kraju, potem je to zasluga prejšnjega namestnika markiza Bacquehem a, ki je svoje istinito zanimanje za regulacijo Pesnice pokazal s tem, da je sam prišel gledat in da se je sam na lastne oči prepričal o nujni potrebi regulacije. On je pritiskal na dež. zbor in začeli so vsaj v mariborskem okraju.

Zdaj od dež. zbora ni pričakovati nič, ampak edino le od vlade. Potem omeni g. poslanec še o reg. Mure in Drave, a tudi tukaj je prišlo do zaključka, da za slovenske kraje nemški deželni zbor nima denarja.

Odločno še g. poslanec poudarja, da slov. poslanci niso nasprotniki pesniške regulacije in da je lažnik isti, kateri nasprotno trdi. Ves historičen oris pesniške regulacije je dokaz temu, da so slovenski poslanci storili vse, kolikor zamore storiti slovenska manjšina napram sovražni nam večini v dež. zboru. Zato pa ni prav, da se je za hrbtom slovenskih poslancev poslala deputacija v Gradec. Gospod poslanec končuje, ponavljajoč: Pesnica se bode regulirala, ako bode vlada pritiskala in pomagala, sicer nikdar! (Burni živio klici.)

Ud graške deputacije Jožef Kovačec iz Oslušovec izjavlja, da je bil namen deputacije edino le pospešiti regulacijo Pesnice. Odločno poudarja, da se ni s tem nikakor hotelo demonstrirati napram slovenskim poslancem. Mnogo je krivo temu nesporazumljenju dejstvo, da imajo

naši časniki le kratka poročila o deželnozbornem delovanju, da ostane kmet navadno nepoučen. Priznava, da so slovenski poslanci storili vedno svojo dolžnost.

Odgovarjaje govorniku, misli g. dr. Rosina, da čutijo posebno slovenski poslanci pomankljivost časnikaških poročil ter so že nameravali najeti posebnega poročevalca.

Ud deputacije g. Tomaž Korpar izjavlja, kakor Kovačec, o namenu deputacije ter omenja, da je nekoliko slovenska inteligenca kriva, ako nastopijo neuki ljudje, kakor Škvorc v Gradcu ter zahtevajo intenzivno gojitev nemščine, kar se poslužuje ravno slovenska inteligenca nemškega jezika v poslovanju.

Pricapljaj je na oder znani nemškutar iz Stoma Visenjak, prebral neko staro petico in nekatere smešne zahteve, kakor, naj se poslanci potegujejo za odpravo orožnih vaj, kontrolnih zborov itd. Med splošnim smehom zginil je z odra, apelujoč na poročevalce časnikov, naj ga pri miru pusté.

Ker se ni nikdo več javil k besedi, prebral je gosp. dr. Omulec že o tem listu objavljene resolucije, ki so bile ednoglasno sprejete, ter zaključil 3 ure trajajoče zborovanje.

Po shodu se je začelo prav živahno gibanje med navzočimi, ki so ostali približno do 9 ure skupaj. Ob tem času so zapustili ormoški in ptujski gostje, ter deželna poslanca dr. Rosina in dr. Jurtela, kakor tudi hardeška in trgovska po žarna bramba Veliko Nedeljo, pozdravljaje z živio-klici zidine grada nemškega viteškega reda. Med tem časom pa je neka umazana klika pod protektoratom izvestnih gospodov napravila načrt za ponočni napad na vračajoče se Slovence. Pri pozdravi „heil und sieg“ so nam zadoneli na proti pri gostilni Ivana Alta. Naši možje so jim odgovorili z burnimi živio-klici in „sram vas bodi“. Pri hramu nekega Bogša se je skrila neka svojat ter iz zasede bombardirala našo družbo s kamenjem. Bilo je več oseb ranjenih. Le urnost svojih pet se imajo dotičniki zahvaliti, da niso dobili zasluženega plačila. Z ogorčenostjo moramo beležiti tako podivjanost. Napad se je izvršil, kar se že davno govori, pod vodstvom nekega graščinskega hlapca, ki je iskal že celi dan zavznikov, obljubujoč jim kar celi sodček piva. Čudno se nam dozdeva v tem oziru, postopanje c. kr. žandarmerije, ki še dosedaj ni spravila zlikovcev pod ključ.

Ne bi se dalje bavili s to svojatjo, ako nas ne bi nagibala k temu javna govorica, da nimajo nekateri gospodje v tem oziru popolnoma čistih rok. Ker njim primanjkuje drugega posla, prirejajo deputacije, rujejo proti shodom ter se bavijo s časnikaškimi lažmi. Tako časnikaško laž objavila sta dosedaj „Grazer Tagespost“ in „Pettauer Zeitung“, pisoc, da so slov. poslanci s Ormožani in Ptujčani bežali iz Velike Nedelje. Dotičnega dopisovalca imenujemo javno: lažnika.

sedi še četvero in pije ter kadi, znamenje, da je želodec že do sita napolnjen.

Prvi je prijatelj Bartol, človek „klasičen“, kakor se je tako še celo sam imenoval. Kadar se nekoliko napije v družbi, takrat se navadno s krohotom smeji, pripoveduje o svojem službe nem delokrogu in — puši po edno smodko, koja stane dva krajcarja, pet do šest ur, v katerem času pa jo najmanj dvestokrat zapali. Izgleda impozantno. Pleša na glavi navda vsacega z nekim posebnim „respektom“. Ker še ni bil ravno star, so se mu mnogi radi tega posme hovali, a gospod Bartol se je malo brigal. Vsa temu takemu zbadanju imel je v odgovor latinski rek: „Stultum caput nec calvescit nec senescit!“ (Neumna glava ne opleši in ne osivi!) Če je s kom govoril, začel je svoj pogovor vedno z besedico: „Amice!“ (Prijatelj!).

Drugi v družbi je graničar „brate Stevo“, kateri je prej nekdaš pasel koze na Velebitu, a ko je dovršil ljudsko šolo, sprejeli so ga radi njegove lepe pisave v kompanijsko pisarno, kjer je kmalu postal kompanijski pisar. Od tam prišel je k deželni sodniji, a je še nosil vojaško uniformo.

Tretji družnik je Svojičev sosed. Po rokodelstvu je pek, a eden siromašnejših, kateri si ni hotel sezidati hiše na stroške kupovalcev

malih zemelj. V licu je znažen. Vendar pozna se mu, da se je še-le predno je prišel na gosti umil in spral, kajti po beloprašnih ušesih poznati mu je njegov opravek. On je najponižnejši član družbe in zadovoljen, ako sme popiti kako čašo vina. Tudi on drži v ustih smodko, a jo puši in suče tako nerodno, da vsakdo lahko spozna, kako je bolj pipe vajen.

Četrti član veselega društva je pravnik. Mlad in vesel ter prijatelj vinu, navduševa vso družbo z veselimi in poskočnimi pesmami in zdravicami. Vsi navskriž pripovedujejo si smešnice in vsi se radi smejiijo, najbolj pa vsekdar pekar.

„Amice Janko“, začne Bartol, „čuj zdaj, kaj se je predvčerajšnega dne dogodilo našemu prijatelju Juriču, ki je ud društva „Lovski rog“. Ah, to ti je lepa historija — to, kar ste do zdaj slišali, še vse nič ni!“

Vsi prigovarjajo sedaj gospoda Bartola, naj začne pripovedovati, kar ta tudi stori, oplaknivši si preje grlo.

„Res smešna dogodbica“, nadaljuje prijatelj Bartol. „Tu se vidi, kaj vsega ne počne človek, kadar je vinjen. Pred kratkem se je bilo namreč zbralo veselo društvo „Lovski rog“, sestojelo iz raznih Hrvatov, in začelo prav živo piti. Od litra prišli so na dvolitre ali „štefane“ in od teh na

orjaške steklenice „boteljke“. Pilo se je do zora in vsi bili so seveda „tutti“, najbolj pa naš Jurič. Ali kakor pride pijanemu človeku marsičesa na um, na kar bi kot trezen nikdar ne mislil, tako se je tudi Juriču nakrat začela dopadati orjaška steklenica in prosil gospodarja, naj mu jo podari. Ta mu stori po volji. Ko se družba razide, odlazi tudi Jurič, nesoč domo ogromno steklenico pod plaščem. Doma spravi se spat.“ — Tukaj potegne pripovedovalec ne kolikokrat iz svoje smodke, katero si je bil s nova prižgal in ko pekar nekoliko nevoljno pljune, nadaljuje: „Zjutraj okoli desete ure se prebudi, mane oči, ogleduje okoli sebe in se čudi, kakor ne bi verjel svojim očem. Ležal je namreč na tleh, obut, tik postelje na volčji koži, katero je imel za pogrinjalo pred posteljo. „Kaj vruga“, si misli, „gotovo sem moral koga iz društva s seboj peljati, ki bržčas ni imel ključa in je pri meni prenočil.“ Še nekako omoten pogleda na posteljo in res — ležalo je nekaj v njej. Jurič se skloni in poluka nad postelj. Nikakor se ni mogel spomniti, kdo bi tako lepo prikrit spal v njegovem ležišču. Ko nekaj časa premišljuje in si zastoni trudi um, odkrije napolel vendar odelo in glej čudo, pod njo leži — orjaška steklenica, katero si je bil včeraj, ali prav za prav danes na vse zgodaj s sabo prinesel. Kot ujuden

Interpelacija

državnega poslanca Žičkarja in tovarišev
do justičnega ministra
v seji dne 17. maja 1900.

Že v seji z dne 6. grudnia 1899 stavili smo na njegovo ekscelenco interpelacijo, s katero smo dokazali, da je bila zaplemba „Ilustrovanega koledarja“ za leto 1900, urejenega in izdanega v Celju po tiskarju Drag. Hribarju, na podlagi dejstev povsem neopravičena in z ozirom na neko nemško ščuvalno pesen, izloženo v oknu celjske knjigarne „Adler“, katere pa državno pravdnštvo ni zaplenilo, naročena zgolj iz strankarskega stališča. Poudarjali smo v interpelaciji osobito, da državno pravdnštvo stremi po tem, uničiti tiskarno Drag. Hribarja in vse njene proizvode, prizadevši isti velike materialne škode. Interpelacija čaka še vedno odgovora in zdi se, da visoka vlada v tem pogledu nič ni storila; kajti celjsko državno pravdnštvo postopa v tiskovnih stvareh slej ko prej dosledno pristransko, — pusti celjski ščuvalni list „Deutsche Wacht“, še vedno nekaznovano nadalje ščuvati proti slovenskemu ljudstvu, njegovim uredbam, združenim in društvom, dočim zapleni brez razloga celjski slovenski list „Domovina“.

V številki 37. „Domovine“ z dne 11. maja 1900 bil je zaplenjen uvodni članek „Celjski župan“, ki se tako-le glasi:

Celjski župan.

Celjski občinski odborniki, ki so bili letos voljeni pod geslom, da je njim prva skrb nemstvo, vse drugo se le za njim, izbrali so zadnji ponedeljek zopet trgovca Gustava Stigerja za župana in trgovca Julija Rakuscha za podžupana. Zvečer po volitvi bila je bakljada po mestu, pri kateri se je vrstila godba s petjem pesmi „Wacht am Rhein“. Potem so se zbrali v „zmagoslavje“, kakor po posetu Čehov. Nocoj so nosili baklje, 9. in 10. avgusta 1899 imeli so — druge reči v rokah; pa poznali so se dobro. Manjkalo je samo nekaj visokošolcev, za katere je plačal v lanskem avgustu gostilniške račune dr. Jesenko, ob ednem pa so tožili na mestnem uradu, da poset Čehov stane mestno blaginjo 500 gld., ne da bi bili odgovorili na naše vprašanje, za kaj da so potrošili ta denar.

Stiger je torej zopet župan, Rakusch podžupan, in zdaj bode vlada imela ukrepati o potrditvi župana v njegovem dostojanstvu, ki pristoji cesarju.

Stiger kot župan celjski ima na vesti vse, kar se je v dobi njegovega županovanja v Celju zgodilo zoper Slovence. On je bil odgovoren poveljnik celjske policije, ko je ona 9. avgusta 1899 mirno trpela, da so Nemci pred okrajnim glavarstvom kričali, Slovence in Slovane psovali, „Wacht am Rhein“ peli ter drugače javni mir in red ter varnost osebe in imetja kršili, ne da bi bila celjska mestna policija le ednega Nemca zaprla, pač pa je zapirala od Nemcev napadene

mož bil je namreč v svoji pijanosti tako dober, da ji je prepustil svojo posteljo in sam legel na tla! Gospod Bartol je končal in se je sam začel prvi krotko smejati.

Drugi store ednako, v največji meri seveda pekar, kateri se je kar vrtil samega smeja in se je v svoji ponižnosti venčar le spozabil tako daleč, da se mu je za Juriča iz ust izmaknila neka celo krotka psotka. Ali drugi so jo ko maj čuli.

„Na, tako je vredno piti!“ vzklikne pravnik. „In še celo do malega prata!“ pristavi brate Stevo in prvi izpije še precej obširno čašo, a drugi ga posnemajo.

Ko se je smeh nekoliko polegel in se čaše izpraznile ter na novo napolnile, začne Janjo Svojič glasno umovati: „Za vrage... jaz sem ga že tudi mnogo popil, ali tako bi se nikdar ne mogel opiti, da ne bi vedel, kaj delam... še manj bi pa mogel kaj neumnega storiti!“

„Seveda, vi ste pameten gospod!“ pripomni skromni pekar, „pri vas gre vse po drugem računu.“ Toda drugi gosti ne dajo Janju prav ter mu začnejo na ta in oni način dokazovati, da vino lahko prevzame tudi najmodrejšega in najmočnejšega.

(Konec sledi.)

Slovence, kakor zapira kmečke fante, ki prihajajo na vojaški nabor, pa niso ne tisočine toliko glasni, ko Šeligo in njegovi tovariši, Negri, Rasch, Pallos, Rutar in — znana družina. Župan Stiger ima na vesti ponočno obleganje „Narodnega doma“ 9. in 10. avgusta 1899; v Stigerjevi oblasti je bilo zabraniti zbiranje in prežanje tolovajev po mestu, ki so hoteli Slovence pobiti, vsled česa so se Slovenci morali braniti s strelji.

Stiger kot župan je odgovoren za hudobije in zločine storjene 9. in 10. avgusta 1899 go spodu opatu, gospodom kaplanom, farni cerkvi celjski, gospodu dr. Sernecu, „Narodnemu domu“ in vsem drugim.

Ne samo mi, tudi pošteni Nemec Altziebler je njemu in njegovim to očitno v lice povedal.

Župan Stiger bi bil s primernim vodstvom mestne policije lahko vzdržal mir in red one usodepolne dni! A vzdržal ga ni in po vsem slovenskem, dá slovanskem svetu vzdignil se je burni klic, naj se takemu županu in občinskemu odboru odvzame policijska oblast!

Vzela se mu ni! Zdaj so voditelji Slovence sovražnih činov v lanskem avgustu na čelo celjske mestne uprave in čuvanja nad varnostjo osebe in imetja v Celju, postavili zopet moža, ki svoje dolžnosti kot župan celjski ni izvrševal, kakor bi bil mogel in moral v pogledu na prevzeto slovesno zaobljubljeno skrb za javni mir in red v Celju.

Vlada, ki ni hotela izročiti c. kr. službenikom od Stigerja popuščene skrbi za javni mir in red v Celju, ima zdaj Stigerja za župana potrditi in s tem izreči, da je njegovo in njegovih privržencev uradno postopanje proti Slovincem tudi po volji vlade, ali pa odsvetovati na Najvišjem mestu, da bi bil Stiger potrjen županom in s tem dati Slovincem zadoščenje za krivice, ki so jih trpeli in jih še trpé v Celju!

To zadoščenje terjamo in zahtevati je moramo z isto odločnostjo in krepkostjo, kakor smo zahtevali in še zahtevamo poddržavljenje celjske policije.

Okrajni glavar celjski grof Attems, katerega beseda bo v tej zadevi prva, upiral se je v vranskem okrajnem zastopu zahtevi, da se celjska policija podrži, rekoč, da je policija ta storila svojo dolžnost. Gospod grof pač tedaj še ni bil dosti poučen o dogodkih, kakor so bili v resnici. Ni še vedel, da sodišče ona dva Slovence, ki sta se s strelnim orožjem branila, ne bode spoznalo za hudodelca, ni še vedel, da bo kak policaj obsojen zavoljo kaznjivega ravnanja proti Slovincem v službi; ni še vedel, da bode sodišče celi vrsti Stigerjevih privržencev naložilo kazni zavoljo poškodovanja ali žaljenja Slovencev; gospod grof še ni vedel obsodbe Stigerjevega sina in zeta zaradi sovražnosti proti Slovincem; ni še vedel gospod namestniški svetnik, kakor je sodišče dognalo v javni razpravi, da se je 10. avgusta 1899 že popoldne v Celju javno govorilo, da bodo dr. Sernecu in drugim okna pobita, da se je zvečer vsled nezabranjenega „popevanja“, ki pa ni prihajalo iz grl slovenskih rekrutov, zbralo okolo 2000 ljudi, torej tretji del mestnega prebivalstva, na ulicah in šlo po Gosposki ulici, Glavnem trgu, Graški cesti mimo hiš žup. a Stigerja in podžupana Rakuscha, slednjič po Grabnu k hiši dr. Serneca, pobilo tam okna, marširalo potem k kaplaniji, pobilo tam okna, razbijalo po vratih farne cerkve, — in da sta v tem času bila samo dva policaja v službi, ko je 2000 ljudi razsajalo, da od župana Stigerja, podžupana Rakuscha in uradnega predstojnika Fürstbauerja ni bilo sluha ni duha! Varstvo zahtevajočemu g. opatu pa je policaj spročil, naj gre v „Narodni dom“. In še po dovršenih zločinih policija celjska ni prav nič lakala hudodelcev!

Ko bi bil na Vranskem grof Attems vse to in drugo vedel, bi pač težko bil trdil, da je celjska policija svojo dolžnost storila!

Zdaj to ve gospod namestniški svetnik in celjski okrajni glavar, vejo tudi v Gradcu in na Dunaju!

Podnačelnikom sevniškega okrajnega zastopa izvoljeni Slovenec, g. notar Veršec, ni dosegel cesarjevega potrdila. In kaj je storil gosp. Veršec Nemcem v primeri s Stigerjevimi čini proti Slovincem? Deževa kaplja proti povodnji!

Na Dunaju dvakrat niso hoteli potrditi dr. Luegerja županom, rekoč, da ni pričakovati od njega takega vodstva mestne uprave, kakor se mora zahtevati za blagor prebivalstva. V Pragi že večkrat niso potrdili županov, ki niso bili vladi po volji.

Zdaj mora glada pokazati, če se strinja s Stigerjevo upravo, ki jo temeljito opisuje interpelacija gospoda poslanca Žičkarja in v nje omenjeni sodniški akti.

Kdor ni varoval javnega miru in reda, če tudi je imel sredstva za to v rokah, kakor Stiger, ne more biti župan celjski, dokler boče Avstrija biti država pravica.

Ako pa bo Stiger vendar le potrjen, izrekla bo vlada s tem javno pred vsem svetom, da je bilo početje dne 9. in 10. avgusta 1899 in ednaki prizori, v zmislu avstrijske vlade. Počakajmo!

Ta članek opira se edino le na resnici odgovarjajoče razmere in dokazane dogodke, katere smo že v svoji interpelaciji na njegovo ekscelenco ministra notranjih zadev z dne 12. junija 1900 dokumentarno dognali in obrazložili, — kakor tudi na izrecno in javno priznanje občinskega svetovaleca Altzieblerja, da zadene vsa krivda in odgovornost glede celjskih izgrediv z dne 8. in 9. vel. arpana 1899 in njih posledic mestni urad in njegove voditelje, o čem je „Deutsche Wacht“ z dne 21. mal. travna 1900 sama poročala.

Ta zaplenjeni članek ne obsega nič izmišljenega, ne ščuva k sovraštvo, pač pa izreka le na podlagi dokazanih dejstev željo, da novoizvoljeni župan Stiger ne sme postati celjski župan, ter zahteva, da njegova izvolitev ne sme zadobiti potrdbe.

Ta zaplemba je torej povsem krivična ter obseva znova jasno strankarsko stališče, katero zavzema državno pravdnštvo v Celju pri svojem uradovanju.

Sklicuj se še na svoji gori omenjeni interpelaciji ter na dejstva in argumente zapopadene v istih, usojamo se staviti na njegovo ekscelenco justičnega ministra sledeča vprašanja:

1. So-li znani visoki vladi omenjeni dogodki, osobito strankarsko postopanje celjskega c. kr. državnega pravdnštva pri zaplembah v tiskovnih stvareh?
2. Ako ne, je-li ista pri volji, potem na tančnih poizvedb prepričati se o tem?
3. Kaj misli visoka vlada storiti, da osigura nepristransko uradovanje c. kr. državnega pravdnštva v Celju?
4. Je-li visoka vlada pri volji, ukreniti potrebne korake, da se razveljavi označena zaplemba?

Celjske in štajarske novice.

(„Domovina“ zopet konfiscirana) Prijetni časi nastali so zopet za naš list. Državni pravdnik zasega apise, ki bi nikjer in nikoli ne mogli zapasti roki pravice. Dopis iz Žalca je tako nedolžen, da se človeku, ki ima količkar pravnega čuta, vrtil v glavi, ko vidi, da je v Celju mogoče kaj takega konfiscirati. V celnem apisu se samo priporoča, naj se podpira domača industrija, trgovina in obrt brez vsacega zabavljanja ali izživljanja, a še to ne sme med svet. Slovenaki podjetnik ali trgovec se ne sme niti priporočati in delati za prosep svojega podjetja. Zakaj li se pobirajo davki med Slovenci, če ti niso opravičeni na svoji zemlji zase skrbeti? Tujci in nenasprotniki delajo reklamo da poka in slovenske podjetnike in trgovce javno bojkotirajo, a vas jim je dopuščeno, Slovence pa molči in poglaj prej ko prej. Tudi pri tej konfiskaciji bomo skrbeli, da pride jasnost med svet in naj se izve po državnem zboru, kaj celjsko državno pravdnštvo zasega, ker je slovensko.

(Slovenskim izletnikom), ki se udeležijo letošnje Binkošti slavnostij „Trebeviča“ v Sarajevu, naznanjamo, da se Zagrebčani udpelejo iz Zagreba s posebnim vlakom dne 1. junija t. l. ob pol 7. uri zvečer. To v vednost onih Slovencev, ki se mislijo Hrvatom pridružiti, ki pa morajo svojo sodeležbo prijaviti „Savezu pjevačkih društva“ v Zagrebu.

(Lutrisi vere so postali v Celju) Elfrida Stepischnegg, bdi odvetnika; Edvard Reitter, sin

c. kr. sod. svetnika; Marjeta Glantschnigg, soproga odvetnika; Ida Wokann roj. Stallner, vdova sodnega adjunkta; Marija Adler, soproga knjigotlačarja; Franc Weiss, sin učitelja voditelja deške ljudske šole; Franc Pollet, soproga premoga kopa „Bohemia“ v Pečovniku; Max Benesch, ključavničar, sedaj na Laškem; Fritz Zangger, sin trgovca Zanggerja; Otto Sonnenburg, magistratni pisar; Viljem Lindauer, soproga opekarni; Emanuel Martiny, c. kr. nadgeometer, rojen v Kranju; dr. Viljem Stepischnegg, c. kr. sodni pristav; Emil Costa, komi; dr. Evgen Negri in soproga roj. Wilhelmina Stiger, hči celjskega župana in trgovca; dr. Ernst Mravlag s soprogo in tremi otroci; Alfons Sorglechner, uradnik; Marija Payer roj. Lenart v Mirni na Dolenjskem, žena klobasarja; Viktor Fischer, pomožni uradnik. Kdor bi trdil, da so ti junaki zapustili vero svojih očetov iz verskega prepričanja, bi se zelo motil. Politično hujskanje je povod bržčas pri vseh k temu koraku. Lahko pa se reče, kakor katoliška cerkev s temi odpadniki ni nič zgubila, tako tudi luteranci niso nič pridobili.

(Porotne obravnave.) (Nadaljevanje.) Anton Kit, gostilničar iz Gornjega Gabernika, okraj Rogatec, je obtožen teške telesne poškodbe po §§ 152. in 156. kaz. zakona, da je lani mesca septembra nekega Florjana Novaka, ko je le ta v nekem vinogradu pijan spal, udaril s palico tako preko glave, da je izbil Novaku levo oko. Kit je to dejanje odločno tajil, in porotniki niso dali vere izpovedbi ediniga Novaka, o katerem so bila sodišču predložena slaba spričevala. — Porotniki so obtoženca spoznali nekrivim in ga je sodni dvor pod predsedstvom dež. sod. svetnika Reitterja oprostil. — Ježef Omerzu, dninar iz Križevca okraj Kozja, katerega zagovarja g. dr. Josip Vrečko, je obtožen, da je meseca junija lanske leto zažgal pri Antonu in Mariji Kunej, v sled časa je tema dvema hiša z vsem pohištvom vred zgorela in je bila nevarnost tudi za sosednje hiše. Na sumu so imeli obtoženca zato, ker je bilo Kunejevo posestvo prej njegovo in se mu je na dražbi prodalo. Kunej ga je pa vkljub temu še nekaj časa pri sebi obdržal potem pa odločil. Takrat je bajé Omerzu se zagrozil, da bo požgal. Nastopile so tri glavne priče, in sicer žena obdolženca, ki pravi, da je bil v dotični noči njen mož že ob 11. uri doma, dočim je začelo goreti po polnoči in da je njen mož do jutra doma ostal. Isto približno potrdi Matevž Grmšek, s katerim se je v isti noči Omerzu iz Podčetrčka vračal. France Penič pa pove, da mu je Omerzu nekoč priznal, da je on pri Kuneju požgal. Ker si je Penič sam v svojih izjavah nasprotoval, so porotniki po izvajanju zagovornika smatrali dokazanim, da je Omerzu nekriv in so soglasno zaničali vprašanja o krivdi, na kar ga je sodni dvor pod predsedstvom pl. Wurmserja oprostil. — Evgen Šušteršič, trgovski uslužbenec iz Ljubljane, je obdolžen, da je pri svojem zadnjem gospodarju Antonu Ferjen, nakradel denarja v gotovini okoli 600 gl., katere je imel le ta na hranilno knjižico naložene. Obravnava je izkazala, da je Šušteršič jako solidno živel in da je jako verjetno, da je v devetih letih toliko denarja prihranil. Pozitivnih dokazov proti njemu ni bilo, — zato so porotniki sledeč prepričevalnim izvajanjem zagovornika g. dr. Juro Hrašoveca, obtoženca nekrivim spoznali in ga oprostili. Sodnemu dvoru je predsedoval dež. sod. svetnik Katziantschitz.

(Sila jih peče) junake okrog lista „Deutsche Wacht“, da smo glede Stigerja in Rakuscha povedali jasno svoje mnenje in da smo znali pot proti volji državnega pravdnika, javnosti obelodaniti, kak bi moral biti celjski župan in kak da Stiger ni. Prenizko bi nam bilo odgovarjati na podle napade in neresnična zavijanja tega „svetovnega“ lista s 300, recimo tristo naročniki, ker list kakor je „Domovina“, ki poseduje 10krat toliko naročnikov, vendar ne more resno upoštevati sramotenje takih kukavic. Naj se napihuje žaba, vola ne more prebrniti!

(Čevljar Jožef Benko), rodem Celjan, je v Reki skočil iz svojega stanovanja v četrtem nadstropju na mestni tlak, kjer je takoj mrtev obležal.

(Pisarna matura) se začne na naših srednjih šolah dne 28. t. m.

(Imenovanje.) Štabni zdravnik v Gradcu g. dr. Karol Vrečer, sin pokojnega vojniškega narodnjaka, je postal garnizijski vrhovni zdravnik v Petrovaradinu.

(Imenovanje.) Narednik mariborske kadetne šole Avgust Hofman, je imenovan pošttnim asistentom. — Slovenec g. Josip Tomše, je postal topničarski major in je dobil vojaški zaslužni križec.

(Učiteljske premembe.) Definitivni nadučitelj Jan Hönigmann, je nastavljen na ljudski šoli Sv. Duh pri Ločah, definitivni učitelj v Svetini g. Ivan Stukelj, je imenovan nadučiteljem na šoli v Frankolovem, definitivni nadučitelj Fra. Lorber pride kot vodja na šolo v Topolšici, okraj Šoštanj, na šolo v Libojah pride kot učitelj začasni učitelj Jan. Piliš, na deško šolo okolice Ptuj definitivni nadučitelj Jakob Kopic in Valentin Kajnih, na šolo pri Sv. Tomažu, okraj Ormož, suplent Peter Lapornik, na šolo pri Št. Petru pod Sv. gorami začasni učitelj Anton Hobujec, na šolo Št. Rupert okraja Št. Lenart, začasni učitelj Josip Čuček, na šolo v Zidanem mostu začasna učiteljica Antonija Fux, na šolo v Vuhredu, učiteljica Izabela Sark, na šolo v Podčetrčku, začasna učiteljica Henrika Berlič, na šolo v Bizeljskem začasna učiteljica Klotilda Hiti, v Št. Jur ob juž. žel.; začasna učiteljica Amalija Šket, in v Št. Andražu, okraj Šoštanj, začasna učiteljica Frančiška Tajnik.

(Poroka.) Hči dičnega našega rojaka pokojnega profesorja dr. Kopača, gospica Ženka Kopač v Zagrebu, se je poročila z gospodom Robertom Frangeš.

(Poroči se) v nedeljo, dne 27. maja t. l. gosp. učitelj Kvirin Pertl z gospodično Miciko Peycha v Loki pri Žusemu.

(Neeraračni poštarji v Avstriji) postanejo definitivni uradniki. Ministerstvo je izdalo neko naredbo, katere jih uvrščuje v I. in II. razred z dvema stopnoma. Reforma se nanaša tudi na ženske. Plače bodo od 1400 kron do 2400 kron.

(Na Teharjih) bode v nedeljo 27. maja t. l. zborovalo ondotno „Kat. slov. polit. društvo“ v šolskih prostorih. Predaval bode potovalni učitelj g. Belé, o zelenem cepljenju vinskih trt, kakor o žvepljanju itd. Začetek ob 8. uri zjutraj. Z ozirom nato, da bode vsakdo kaj novega in zanimivega slišal, vabi k prav mnogobrojni udeležbi najvljudnejše odbor.

(Savinjsko učiteljsko društvo) zbóruje dne 7. junija ob 2. uri popoldne na Gomilskem po istem sporedu, kakor je bil določen za dne 20. maja, na kateri dan pa se zaradi deževnega vremena ni moglo zborovati. — Ko bi bilo pa 7. junija zopet neugodno vreme, preloži se zborovanje na prihodnji brezdeževni četrtek. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

(Vrtna veselica „Vranske Vile“, katere se zadnjo nedeljo zaradi slabega vremena ni mogla vršiti, vrši se v nedeljo, dne 10. junija t. l. Odbor.

(Posojilnica v Trbovljah) imela je lani 256 827 K 76 h prometa. Čistega dobička napravila je 1839 K 87 h. Rezervni fond znaša 2264 K 45 h. Uradni dan je vsak četrtek v tednu, ako pa je ta dan praznik pa prihodnji dan.

(Čitalnica v Brežicah) priredi v nedeljo 27. maja t. l. ob pol 8. uri na večer v „Narodnem domu“ gledališko predstavo: „Tat v mlinu“, burka v treh dejanjih s petjem, v drugič. Posebna povabila se za to predstavo ne razpošljejo.

(Kmečki občinski uradi v celem brežiškem sodnijskem okraju) uradujejo, kar se jim mora šteti v čast, povsem v slovenskem jeziku, izvzemši edine občine na Bizeljskem. Zastop te občine je sicer že davno ednoglasno sklenil, izkjučno uradovati le v slovenščini. A kaj si čemo? Bizeljski občinski zastop obrača, njegov privranci tajnik Knourek pa obrne in blažena švaščina, pisana v slogu, ki ga baje Knourek sam ne razume, šopiri se še dandanes po predalih našega občinskega urada. Možje veljaki: Janežiči, Baloni, Pečniki, Levstiki, Maluzi, ki ste na glasu kot uzorni narodnjaki, kot vrli in najvplivnejši zastopniki bizeljske občine, ali vam res manjka korajže, pokazati očitno, da je Knourek vaš sluga, a ne vi njegovi kimovci?

(Nevihta.) V rogaškem okraju, posebno okoli Podplata in Kostrevnice, pa tudi v šmarski fari

je divjala minulo soboto huda nevihta. Strela je udarila dvakrat: najprej v nek star hrast, od tam je odeskočila v bližnji hlev, kjer je ubila kravo posestnika Ogrinca. Drugič je udarila v hišo posestnika Kupnika, kjer pa ni napravila posebne škode, ker se je precej zgubila na bližnji travnik.

(Gasilno društvo pri Sv. Jurju ob Ščavnici) priredi majniško veselico v nedeljo, dne 27. maja t. l., v gostilni g. Podrepšeka. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina prosta. Na mnogo brojen obisk vabi vljudno odbor.

(Razpis učiteljske službe.) Na dvorazredni ljudski šoli na Humu je stalno namestiti službo učitelja ozir. učiteljice. Z isto se združeni dohodki III. krajevnega plačilnega razreda s prostim stanovanjem (1 izba z najpotrebnejšim pohištvom in 1 meter sežnjem drv za kurjavo). Dotične prošnje vposlati je do 10. dne junija t. l. krajnemu šolskemu svetu na Humu, pošta Ormož ob Dravi.

(Shod pri Št. Ilju v Slov. goricah) priredi v nedeljo, dne 27. maja t. l. jarensko politično društvo. Govoril bode poslanec Lendovšek ter Mlakar in Novak. Začetek ob pol 4. uri popoldne v prostorih Celcerjevih. Bog daj velikanske udeležbe in obilo uspeha! K obilni udeležbi vabi odbor.

(Umrli je v Mariboru) občinski svetnik, odvetnik ter ravnatelj mestne hranilnice dr. Miklautz.

(Iz Gradca) nam pišejo: Pri zborovanju „Schulvereina“ binkoštno praznike „heilalo“ se bode v ozidju Gradca in tožilo kako se zatira v Avstriji nemštvo, da še nikakor nečemo vsi državljani uvideti, kako bi lepo in dobro bilo, da Avstrija postane pruska provinca; seveda baharija o nemški moči in močatosti tudi ne bode manjkala, celo pohvalili se bodo, koliko otrok slovenske krvi so ponemčili in koliko Judeževih grošev plačali.

(Potovanje v Pariz.) Ker se Slovenci ne udeležijo skupno svetovne razstave v Pariz, priporočamo svojim rojakom, kateri hočejo potovati v Pariz, da se obrnejo na solidno slovansko tvrdko „Administrace spolčiných výprav na výstavu v Paříži-Praha Ferdinandová třída 9.“ Pri tej tvrdki stane vožnja v Pariz v drugem razredu z vsem oskrbovanjem med potjo in 14 dni v Parizu okoli 300 gl. Seveda je mogoč tudi krajši obstanek v Parizu. Natančneje pojasnila, dá imenovana tvrdka.

Druge slovenske novice.

(Osebnost vest.) Gosp. Oton pl. Detela sin kranjskega dež. glavarja, je imenovan deželno-vladnim tajnikom.

(„Zveza slovenskih in istrsko-hrvaških županov“) ima dne 4. junija t. l. ob 11. uri popoldne v veliki dvorani „Mestnega (ne Narodnega) doma“ v Ljubljani svoj ustanovni občni zbor. Vsi, ki so svoj pristop že javili, pa tudi vsi drugi župani, kateri mislijo k „Zvezi“ pristopiti, se lahko shoda udeležijo.

(Umrli je) v Ljubljani gospod Ant. Zamuda, višji finančni svetnik v pokoju, v starosti 61 let. R. i. p.

(Delavski štrajk v Vevčah pri Ljubljani) še vedno ni ustavljen, ker je ravnateljstvo tovarne nasproti opravičenim zahtevam delavcev prekruto, noče se namreč z njimi niti pogajati, nego zahteva da pridejo sedaj leta in leta izmzgovani delavci brezpogojno na delo, potem jim bo že tovarna zboljšala njih stanje; ako bo hotela seveda. — Delavci so sami dobri Slovenci in računajo na pomoč svojih rojakov; obračajo se na vse sloje slovenskega naroda, da jim z milimi darovi po svojih močeh pomagajo boriti se za svoje postavno jim zajamčene pravice.

(Kopališče Toplice) na Dolenjskem so že otvorile novo sezono in imajo že izredno številno gostov. Sploh obeta letošnja sezona večjega prometa, ker se je modernim zahtevam primerno uredilo celo kopališče.

(Iz Vrhniške) nam piše popotnik: Do nove vrhniške železnice so prišli vrli Vrhničani s pomočjo vlade, ko so bili priliko potresa v Ljubljani porabili — češ, material bode treba Ljubljancem dovažati. Ta me je pripeljala v

II razredu (z napison I. razred) v ta krepko se razvijajoč narodni trg. Tu je precej razvita obrtnija v velikem; tu so ob izviru Ljubljane žage, (Kotnikove, Lenarčičeve,) tovarne za opeko, parkete, pivo, stolē, harmonije (Lenarčič). Za olupšavo trga se je in se še bode veliko storilo; kajti tu obstoji črsto delujoče društvo v ta namen, kojemu je duša znani slovenski denarstveni veščak g. Gruđen, duša močne vrhniške posojilnice, v čegar družbi in v spremstvu slovenskega pesnika Aškerca smo bili pri „Močilniku“, to je pri romantičnih izvirih Ljubljane. Naj še povem, da se na Vrhniški delajo priprave za vodovod, za novo šolo, da imajo tu v lepi novi hiši „Kotliški dom“ gostilno in v stari hiši hrepko čitalnico ter sploh dobre gostilne.

(Iz Logatca.) Tu se je pod vodstvom vrlega nadučitelja g. Turka, osnovala obširna „okrajna drevesnica“, ki bode v veliki hasek okraju, v katerem se je do zdaj za sadjerejo še kaj malo storilo. V Logatcu so z novim vodo vodom in mlekarso zadrugo kaj zadovoljni.

(Nadvojvoda Rainer) je v spremstvu polkovnika pl. Salisa, šel na Notranjsko nadzorovat domobranske orožne vaje.

(Iz Koroškega.) Predzadnji dan suša je Fr. Možgan nesel živež za hribolazce na Obir. Od tistega časa ga ni bilo več nazaj na dom v Reberco. Na prošnjo njegove žene, ki je slutila, da se je mož ponesrečil, so ga hodili rudaji iz Železne Kaple tako dolgo iskat, dokler se ni 13. t. m. posrečilo Jožetu Jerlih najti ga v drči ob prepadu ubitega. Ležal je čisto naravno in malo spremenjen v obraz, čeprav je že nad eden in pol meseca od njegove smrti. Žrtva svojega posla! — Iz Št. Petra pri Velikovu nam poročajo, da so si izvolili 5. t. m. županom mladega posestnika Jurija Morak, ki je prvi slovenski župan v Št. Petru. Častitamo! Slava zavednim volilcem!

(Nadvojvoda Leopold Salvator), ki potuje sedaj po Hrvaškem, pride v spremstvu dveh generalov in več štabnih oficirjev tudi v Črnomelj in Kočevje na Dolenjskem.

(Razveljavljena razsodba.) Ob smrti Nj. Velikanstva cesarica Elizabete so se posebno živo vršile demonstracije proti Italijanom v Batujah na Goriškem. Povodom teh izgrediv sta bila pred laškimi sodniki obsojena tudi Slovenci Pelikon in Mozetič, prvi na 6, drugi na 4 mesece ječe. Vsled ničnostne pritožbe zagovornika obsojenih dr. Staniča v Gorici, je najvišje sodišče dojenih sodbo razveljavilo in odredilo novo obravnavo.

(Ruska mornarica v Trstu.) V Trst je došlo minulo soboto več ruskih ladij pod zapovedništvom velikega kneza Mihaela Nikolajeviča. Ta je najprej sprejel na oklopnici „Aleksander II.“ tržaškega namestnika grofa Gössa, potem se pa odpeljal na Dunaj.

(Iz Opatije) se nam javlja, da je bil gosp. Fran Doberlet ml., obč. svetnik, lastnik pogrebnega zavoda in načelnik vatrogasnega društva, odlikovan od rumunskega kralja Karola z vitežkim križcem rumunskega kronskega reda.

(Kapitan Forempoher) zapovednik „Ike“, katera je z angleško ladjo „Thyria“ skupaj trčila, je bil pred sodiščem na Reki obsojen na štirimesečno ječo, češ, da je proti pravilom z ladjo tako manevriral, da je morala s „Thyrio“ skupaj trčiti. Kakor smo poročali je pri tem sunku zgubilo 16 ljudi življenje. Forempoher je sicer svoje pravilno postopanje dokazal, a on je Hrvat, sodniki so pa bili Lahi.

(Na moškem učiteljskem v Kopru) pričnejo pismeni zrelostni izpiti dne 11. junija, ustmeni pa 26. Maturantov je vseh skupaj 27 in sicer 16 Slovencev in Hrvatov, ter 11 Italijanov.

Politični pregled.

(Državni zbor.) Prihodnja seja državnega zbora je določena na sredo 6. junija. Prva točka dnevnega reda je budgetni provizorij.

(Državni zbor.) Zadnji četrtek, petek in soboto imela je poslanska zbornica po eno sejo, na kar se je odgodila do 8. junija. Kar smo povedali o njenem delovanju v prvih povelikonočnih sejah, isto velja tudi v poslednjih treh. V seji dne 17. maja je predložila vlada zbornici šestmesečni provizorični račun za drugo polo-

vico tekočega leta, naglašajoč posebej potrebo, da dovoli zbornica finančnemu ministru najeti v svrhu investiranja posojilo v znesku 68.380 K. Ako pride zbornica v položaj, da obravnava o predloženem jej proračunu, morala se bo pač tudi za prejšnje proračune pobrigati. Kajti sicer izgubi še to trohico svoje veljave, kolikor jo še sploh ima. Poljedeljski minister je predložil za konski načrt o deveturnem delavnem času v rudokopih. Interpelacije so vložili: posl. Pogačnik, zavolj imenovanja šolskega vodje na državni ljudski šoli v Trstu, Via Fontana, ker ni isti slovenščine zmožen, nadalje interpelacija posl. Spinčiča zavolj šolskih razmer v Stierni (Istra); posl. Žičkarja zavolj zaplomb „Domovine“ s strani državnega pravdnštva v Celju. — Posl. Gregorec je stavil predlog zavolj ustanovitve slovenske obrtne šole na Južnem Štajerskem. Predno je predsednik zaključil sejo, odgovoril je ministerski predsednik Körber na interpelacijo glede dunajskih občinskih volitev in dunajskega obč. volilnega reda.

(Češka obstrukcija.) Načelnik parlamentarne komisije desnice se je v poljskem klubu izjavil, da je jako malo upanja, da bi Čehi opustili obstrukcijo, vendar se bo on po svoji moči prizadeval s parlamentarnimi pogajanjmi to doseči. Češki poslanci seveda brez ljudskega dovoljenja ne morejo odnehati od obstrukcije, če nočejo postati nemogoči. Poslanci Kaizl, Kramar in Pacak se bodo za časa državnoborskih počitnic dogovorili z izvrševalnim odborom mladočeške stranke, kako treba nadalje postopati. Upati je, da se po Binkoštih doseže kaka pot do rednega parlamentarnega delovanja, kajti, da si sočustvujemo s Čehi in čutimo, da se jim je zgodila narodna krivica, se ne moremo znebiti strahu pred pretečim absolutizmom, ki ne bo škodil toliko Čehom, kakor drugim manjšim slovanskim narodom v Avstriji.

(Praški knezoškof) baron Skrbensky je prejel od cesarja dostojanstvo tajnega svetnika.

(Ogri in Bosna.) Že večkrat se je od strani Slovanov izrekla bojazen, da se če Bosna in Hercegovina prikloniti Ogrski kot provincija in sicer takrat, ko se bo dalo izračunati, v kolikem času bo mogoče pomažariti vso Bosno. In res pri zadnjem delegacijskem zasedanju je nek Oger zahteval, da se mažarščina uvede po nekaterih krajih v Bosni kot edini učni jezik. To je začetek vseh dobrot, katere ima Bosna od avstro-ogrške uprave pričakovati. Le v mažarščini je izveličanje mogoče!

(Črnagora) s pomočjo Rusije vrlo napreduje v kulturnem, pa tudi vojaškem oziru. Osnovala se je minulo leto častniška šola, ki je dala črnogorski armadi 40 doma izšolanih oficirjev. Doslej so se morali črnogorski častniki večinoma šolati na Ruskem in Francoskem. Sedaj tega ne bo treba več in mala slovanska država bo imela lepo, moderno organizovano armado. Z napredovanjem Črnogore napreduje tudi ruski vpliv na Balkanu.

(Belgijski kralj in njegova hči grofica Štefanija Lonyay) se bosta vendar po posredovanju papeža poravnala. Sestala se bosta kralj in vdova avstrijskega prestolonaslednika, sedaj grofica Lonyay, v Parizu, in tam ji bo oče zopet dovolil naslov „kraljevska Visokost“.

(Don Karlos), duševni vodja španskih Karlistov, se je laško-španskim vohunom umaknil iz Gorice v Benetke, kjer ga bodo težje stražili.

(Francija v Afriki.) Francozi prodirajo v Afriki od južne strani vedno bližje proti državi Maroko, ker hočejo zavesti precej obširno oazo Tafilet. Francija se hoče sedaj okoristiti na račun Anglije, katero tišči vojna z Buri, upor Ašantijev in bedae razmere v Indiji, kjer že tudi komaj angleška vlada red vzdržuje. Anglija preti, da se nasproti polasti važnega pristanišča Tanger. Dasi so Marokanci sami Francozom neprijazni, vendar nihče ne verjame, da bi si upala Anglija svoje pretenje izvesti.

(Vojna v Afriki.) Buri izgubljajo postojanko za postojanko ter prosijo prav resno od zmagovalcev Angležev sprejemljivih mirovnih pogojev, ali ošabni angleški kramarji nočejo prav nikacij pogajanj, prav kakor bi hoteli vse Bure v žlici vode potopiti. Angležem je v prvi vrsti do zlatih in diamantnih rudnikov, ali te bodo Buri predno

se Angležem udajo, razdajali, tako, da kramarji ne narede nikakega „kšefta“. Sploh pa čaka Angleže za to brezobzirnost od več strani večkratno vračilo. — Dne 22. maja pogajal se je Krüger s Salisburyjem glede miru. A Krüger je pogajanje prenehal, ker Salisbury zahteva, da se Buri brezpogojno udado. — Dne 23. maja dal je Krüger prepisati svoje premoženje na razne prijatelje in to radi tega, da mu Angleži ne bodo mogli istega zaseči, če nastane katastrofa. Buri so sklenili biti se do zadnjega moža.

(220) 1

Učenec

z dobrimi spricivali in od poštenih staršev, kateri ima veselje do trgovine s špec blagom, naj pošlje svoje ponudbe „Domovini“ v Celje.

Vabilo.

Posojilnica v Gornji Radgoni

registrovana zadruga z neomejeno zavezo ima dne 28. maja t. l. ob 8. uri predpoldne svoj

redni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva o letnem računu in o porabi čistega dobička.
 2. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
 3. Razni predlogi.
- Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, tedaj se vrši ob 9. uri istega dne predpoldan in po istem dnevnem redu drug občni zbor, pri katerem se zboruje brezpogojno.

(222) 1

Načelstvo.

(219) 3—2

A 60/00

5.

RAZGLAS

za poklic sodišča neznanih dedičev.

Od c. kr. okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu na Štajerskem se naznanja, da sta se s sklepom c. kr. okrajnega sodišča v Mariboru od 19. sušca F. 17/98

1900 oba brata: Janez Kovatscheg

2
tudi Kovatschitsch (Kovačič), rojen 7. aprila 1768, in Boštjan Kovatscheg tudi Kovatschitsch rojen 20. prosinca 1766, zakonska sinova Janeza Kovatschitsch in Marije rojene Šven iz Bukovškega v svrhu zapuščinske razprave proglasila mrtvima.

Ker je temu sodišču neznano, katere osebe imajo dedno pravico do zapuščine teh dveh, se pozivljajo vsi, kateri imajo iz kateregakoli pravnega naslova iz zapuščine za terjati, svojo dedno pravico v teku jednega leta od spodaj zapisanega dne naprej računjeno pri tem sodišču naznaniti in se z izkazom dedne pravice dediči prijaviti, ker bi se sicer zapuščina, za katero se je začasno gospod Jos. Rop, hišni posestnik pri Sv. Lenartu, kuratorjem postavil, z onimi, ki so se dediči prijavili in svoje dednopravne naslove izkazali, — razpravljala in njim prisodila nenastopljeni del zapuščine pa, ali, če bi se nihče dedičem ne prijavil, cela zapuščina od države kot brezdedična zasegla.

C. kr. okrajno sodišče pri Sv. Lenartu na Štajerskem
dne 22. aprila 1900.

L. S.

Dr. Kronvogel s. r.

V Podčetrtku

na Štajerskem blizu Rogaske Slatine se dá hiša z lepim vrtom po najnižji ceni v najem. Hiša je zelo pripravna za gospodo v pokoju. Daljna vprašanja naj se pošljejo na gospo Rozo Gertscher v Podčetrtku, (223) 2—1 Štajarsko.

Travniki v najem.

Janez Žimnjak v Celju razglasa, da daje v najem ta teden od dne 16. maja naprej po nizki ceni, vse svoje travnike.

Dalje ima prostorna skladišča (magacine), klet in zemljišča, katera prodá ali dá v najem. Kdor želi kaj kupiti ali vzeti v najem, obrne naj se naravnost nanj. (203) 1—1

Na Binkoštni ponedeljek licitacija.

Sprejme se takoj v večjo vinsko trgovino

komptoarist

ki je slovenskega in nemškega jezika v pisavi kakor v govoru popolnoma zmožen. Pogoji jako ugodni. Oferta na upravnistvo (218) 3—2 tega lista pod šifro „J. C. 1900“.

Na Spodnjem Stajerskem, na železnici, kjer je petrazredna ljudska šola, zdravnik in bogata vinorejska fara, je ednonadstropna

hiša

po najugodnejših pogojih **naprođaj.**

Hiša je s petimi sobami, s hlevi, kleti in ledenico, vse zidano in z opeko krito. — V hiši je že več let trgovina mešanega blaga in je posebno pripravna za trgovino. (207) 2-2

Več pove lastnik **Tone Maloprou** v Celju.

Prodajalka

izurjena v vseh trgovskih strokah, zmožna slovenskega in nemškega jezika, želi spremeniti svojo sedanjo službo in jo lahko nastopi takoj ali po dogovorjenem času.

Ime pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

Dve krčmi

v okolici Celja se oddaste takoj kavčije zmožnemu ponudniku na račun. — Več se izve pri uprav (204) 2-2 ništvu „Domovine“ v Celju.

Naprodaj sta dva konja

jabljene barve 5 in pol leta stara, 15-6 dm

visoka, figuranta, brez napake. (209) 3-2

Gaberje tik Celja štev. 52.

Natančen naslov pove upravništvo tega lista.

Mesto distriktnega zdravnika v št. Pavlu pri Preboldu je prazno

in je takoj po potrjenju zdravnika nastopiti.

Nagrade znašajo: deželnega odbora 400 K, okr. odbora celjskega 200 K, okr. odbora na Vranskem 80 K a tem, da se morajo uboži občin Grajska vas in Marija Reka, kar pa je nepomenljivo, brez posebne plače lediti; dalje plača občina št. Pavel 112 K, občina Grajska vas 16 K in občina Marija Reka 16 K, torej vsi skupaj 824 K na leto. — Prošnje so vložiti do 10. junija 1900 pri sanitarnem distriktnemu odboru v št. Pavlu pri Preboldu. — Prošnjiki morajo biti avstrijski državljani in pogojno tudi slovenskega jezika večji ter v svoji stroki delavni.

Zdravstveno okolišni odbor v št. Pavlu pri Preboldu dne 15. maja 1900. (218) 2-2

Predsednik: FRANC RANDL.

Proda se lepo posestvo

združeno z gostilno in trafik. Hiša je popolnoma novo zidana. — Več pove Janez Širše, Spodnje (217) 3-2 Gorče, p. Braslovče

Slomšekov

doprsni kip.

Na od mnogih strani izraženo željo, dobiti o priliki Slomškove stoletnice njegov kip, obrnil se je pripravljalni odbor v ta namen do našega kiparja Repiča na Dunaju, ki je obljubil izgotoviti iz malca doprsje, predstavljajoč Slomška.

Pri najmanj 50 naročilih stalo bi doprsje 20 K. Ako se oglasi več naročnikov, bode cena primerno nižja. Kdor si tedaj želi naročiti omenjeni kip, naj prijavi nevtogoma naročbo, da bode delo do konca meseca julija dovršeno. Prijave je pošiljati na

(214) 2-2 **IVANA ZABUKOVŠEK**
cand. iur. na DUNAJU, vseučilišče.

80% jesihov cvet!

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter mojega 80% jesihovega cveta s 30-40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihovega cveta velja 2 K.

Izvrstno laško namizno olje, od katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajcarjev.

(213) 6-2 **R. BRAČKO**
v novi poštni hiši v PTUJU.

Za sv. birmo

napravijo botri svojim birmancem največje veselje z dobrimi

fotografijami

katere mu ostanejo še v pozni starosti najlepši in najdražji spomin na mladost.

Za izvrševanje najlepših fotografij se priporoča edini narodni fotografski zavod

„Apolon“

(lastnik S. Magolič) v Celju na Ljubljanski cesti v hiši hotela pri „Kroni“; vhod od strani, nasproti vojaške bolnišnice.

Fotografuje se vsaki dan; tudi ob nedeljah in praznikih in pri vsakršnem vremenu od 8 ure zjutraj do 6 ure zvečer. — Istotam se izvršujejo tudi najlepše in najcenejše razglednice.

Z velespoštovanjem

S. Magolič, fotograf.

Naznanilo in priporočilo.

Velika zaloga konfekcijskega blaga Josip Hočevnar

v Celju, Kolodvorska ulica št. 5

priporoča za bližajočo se

pomladno in poletno sezono

svojo bogato zalogo izgotovljenih oblek za gospode in dečke, kakor tudi vsakovrstne športne suknje najnovejše mode, površnike, haveloke i. t. d. v vsaki velikosti in fazoni

— po čudovito nizkih cenah. —

Sukno najnovejših vrst vedno v zalogi. Naročila po meri izvršujejo se hitro in natančno po najnovejših žurnalih.

Josip Širca

v Žalcu.

Tovarniška zaloga najslavnejših in najboljših koles kakor:

„Puch“, „Meteor“, „Waffen“, „Slavia“,

potem drugih raznovrstnih, z novimi in najnovejšimi iznajdbami opremljenih garantiranih koles. Cena od 80 gld. naprej.

Lastna popravilnica.

Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin.

* Točna in kulantna postrežba. *

Najnižje cene!

Najboljše blago!

Najlepša in najprimernejša

birmska darila

kakor na primer

zlate, srebrne, tula-, jeklene in nikelnaste žepne ure, zlate in srebrne verižice, uhane, zapestnice, prstane, srčke, verižice za okolo vratu ter druge priveske itd.

priporoča

Rafael Salmič

urar in prodajalec zlatnine in srebrnine v Celju, „Narodni dom“.

Istotam velika zaloga stenskih ur, budilk in ur z nihalom, kakor tudi vseh specijalit.

Velika izber optičnih predmetov kakor: očal, daljnogledov, večal, barometrov, toplotetrov, gostotetrov itd. itd.

Vsa popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Postrežba točna in kulantna.